

„I can speak English!”

- program zajęć z języka angielskiego dla
dzieci w wieku przedszkolnym

Autor: Magdalena Lubaś

WSTĘP

Współczesne badania psychologiczne potwierdzają dużą sensowność nauczania języków obcych w jak najwcześniejszym wieku, kiedy to umysł dziecka jest najbardziej chłonny, zaś wciąż plastyczny narząd mowy zdolny jest do poprawnego odtwarzania słów w obcym języku. Rozpoczynanie nauki języka obcego w wieku przedszkolnym pobudza ogólną inteligencję dziecka, sprawia, że dziecko szybciej oswaja się z tym językiem i czyni późniejszą obowiązkową już i systematyczną naukę efektywniejszą.

Nauka języka angielskiego u małych dzieci polega przede wszystkim na rozwijaniu takich sprawności językowych jak: słuchanie, rozumienie i mówienie. Pierwsza faza nauki polega więc na stopniowym rozwijaniu umiejętności rozumienia ze słuchu oraz reagowania na język prostym słowem lub gestem. Dzieci uczą się więc rozumieć proste polecenia nauczyciela, słowa oraz pojmować ogólny sens prostych wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnych.

W drugiej fazie uczenia się dzieci rozwijają sprawność mówienia. Dzieci powtarzają pojedyncze słowa, zwroty, zdania. Uczą się śpiewać piosenki, recytować krótkie historyjki, rymowanki, odgrywać scenki sytuacyjne.

Podstawową aktywnością dzieci w wieku przedszkolnym jest zabawa i właśnie poprzez zabawę i samodzielne działanie dzieci uczą się najlepiej. Uwielbiają wykonywać prace plastyczne, odgrywać scenki z podziałem na role, tańczyć, śpiewać, biegać. Wymagają częstej zmiany aktywności, bowiem nie potrafią długo skoncentrować się na jednym zadaniu, stąd proponowane ćwiczenia językowe muszą być zróżnicowane, krótkie, ciekawe i stąd tak bogata proponowana gama metod i technik nauczania młodszych dzieci.

Program niniejszy uwzględnia konieczność dostosowania sposobu przekazywania wiedzy do naturalnej w tym wiek udo aktywności dziecka. Umożliwia uczenie się w atmosferze bezpieczeństwa i akceptacji, wspomaga rozwój dziecka zgodnie z jego potencjałem (według podstawy programowej). Dzieci winny uczyć się języka bezstresowo, ale aktywnie przy wykorzystaniu wszystkich zmysłów. Zatem zajęcia najczęściej przybierają formę gier i zabaw słowno-muzycznych i ruchowych.

O PROGRAMIE

Program przeznaczony jest dla dzieci w wieku przedszkolnym, które rozpoczynają naukę języka angielskiego. Zajęcia w ramach programu będą się odbywały raz w tygodniu dla całej grupy dzieci (ok. 25 osób) w ciągu jednego roku szkolnego.

CELE OGÓLNE

Głównym celem programu jest wprowadzenie dziecka w świat nauki języka obcego i uwrażliwienie go na język angielski poprzez osłuchanie dziecka z tym językiem.

Program realizuje cele zgodne z najnowszą podstawą programową (rozporządzenie MEN z dn. 27 sierpnia, 2012 r.), zwracają uwagę na aktualne i przyszłe potrzeby wychowawcze i językowe dziecka. W związku z tym, program zawiera następujące cele:

- Rozpoznawanie i rozwijanie uzdolnień językowych oraz kształtowanie podstawowych kompetencji językowych pomocnych dzieciom w komunikowaniu się z innymi osobami w języku obcym w codziennych sytuacjach. Podstawowe umiejętności, językowe takie jak słuchanie i rozumienie mają być bazą do dalszego rozwoju umiejętności komunikacyjnych na tym i następnych etapach edukacyjnych.
- Pogłębianie wiedzy dziecięcej o otaczającym świecie społecznym, przyrodniczym, technicznym, tak aby mogły lepiej rozumieć siebie i otaczający świat.
- Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, niezbędnych do lepszego komunikowania się z rówieśnikami oraz dorosłymi.
- Kształtowanie poczucia przynależności społecznej oraz rozwijanie postawy szacunku i tolerancji wobec innych kultur.
- Wprowadzenie dzieci w świat wartości estetycznych i rozwijanie umiejętności wypowiedzenia poprzez muzykę, małe formy teatralne i sztuki plastyczne.
- Rozwijanie odporności emocjonalnej, koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek.
- Rozbudzanie zainteresowań językowych oraz motywacji do dalszej nauki języka angielskiego.

- Wspieranie dziecięcej ciekawości, aktywności, samodzielności oraz budowanie wiary we własne możliwości.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Umiejętności rozumienia ze słuchu:

- rozumienie prostych poleceń (nauczyciela, z płyty CD), które są wsparte gestem albo materiałem wizualnym;
- rozumienie ogólnego sensu prostych i krótkich tekstów: wierszyków, historyjek, piosenek (wspartych materiałem wizualnym);
- rozumienie słów i zwrotów tematycznie określonych przez treści nauczania (np. rodzina, części ciała, dom, zwierzęta, pogoda, ubranie, jedzenie, święta)

Umiejętność mówienia:

- wypowiedzianie poznanych słów, zwrotów, krótkich zdań (np. witając się; żegnając; nazywając przedmioty, czynności na obrazku; postaci; przedstawiając siebie oraz innych)
- śpiewanie poznanych piosenek, recytowanie krótkich wierszy, historyjek
- odpowiedzi (jedno- lub dwuwyrzowe) na pytania nauczyciela
- rozróżnienie informacji, zdań twierdzących i pytających

Cele wychowawcze:

- rozwijanie umiejętności społecznych (nawiązywanie i utrzymywanie poprawnych kontaktów z innymi dziećmi oraz dorosłymi, umiejętność dobrej współpracy z innymi w parach, grupach, zespołach, dbałość o przestrzeganie reguł w grach i zabawach);
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec innych ludzi oraz otoczenia: (przyjaźni, tolerancji, współpracy, negocjacji; szacunku i otwartości wobec innych ludzi i środowiska naturalnego; uczenie się uprzejmego zwracania się do innych, empatii oraz gotowości do niesienia pomocy słabszym i potrzebującym; stymulowanie zdrowego współzawodnictwa podczas zabaw i gier językowych);
- budowanie takich wartości jak: uczciwość, prawdomówność, obowiązkowość, sprawiedliwość;

- rozwijanie umiejętności wyrażania własnych opinii, uczuć oraz uwrażliwienie na poglądy i uczucia innych osób
- rozwijanie poczucia własnej tożsamości narodowej, społecznej i kulturowej
- budowanie wiary we własne możliwości poprzez stawianie dzieci w sytuacjach, w których muszą poradzić sobie z komunikacją w innym języku

TREŚCI NAUCZANIA

Zakres treści nauczania dotyczy elementów dobrze znanej dzieciom rzeczywistości (środowisko bliższe i dalsze) i wynikają z aktualnych zainteresowań, potrzeb dzieci, życiowych doświadczeń, czy aktualnych wydarzeń.

Tematy zgrupowane są w obszary leksykalne, które wyznaczają kierunki pracy z dziećmi. Program zawiera treści (słownictwo, sytuacje i zwroty komunikacyjne, struktury gramatyczne) ujęte w następujące obszary leksykalne:

1. Witamy się i przedstawiamy po angielsku.
2. Poznajemy nazwy części ciała i umiejętności.
3. Proste polecenia, nazwy czynności.
4. Moja rodzina: członkowie rodziny
5. Kolory
6. Mój dom: opis domu, pokoi, meble, sprzęty domowe
7. Moje zabawki
8. Liczymy od 1 do 10. Liczba mnoga rzeczowników.
9. Jedzenie: artykuły spożywcze
10. Ubrania
11. Świat przyrody: zwierzęta (domowe i egzotyczne), pogoda, pory roku
12. Podróżujemy (pojazdy, miejsca turystyczne: góry, morze, jezioro, wieś, miasto)
13. Dni tygodnia
14. Zawody
15. Sport (nazwy dyscyplin sportowych)
16. Przybory szkolne
17. Wyrażanie uczuć i emocji
18. Czas wolny: przyjęcie, zabawa, wakacje, uroczystości i święta (Boże Narodzenie, Wielkanoc, Halloween; Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Taty)

Sytuacje i zwroty komunikacyjne:

- powitanie, pozdrawianie, pożegnanie (np. *Hello; How are you?; Goodbye; See you.*);
- przedstawianie siebie oraz innych (np. *I'm Tom; This is Daniel; Nice to meet you.*);
- życzenia okolicznościowe: („Happy Easter”, „Mary Christmas”)
- mówienie o umiejętnościach (np. *I can dance; I can't swim; Can the fish climb? No, it can't.*);
- wyrażanie upodobań (*I like red colour / I don't like oranges .*);
- mówienie o czynnościach, które mają miejsce w chwili mówienia (*I'm singing a song*)
- rozpoznawanie i nazywanie osób, przedmiotów i zwierząt, kolorów, pór roku, ubrań, itp. (np. *This is a cat; This is a picture; It's Daddy*);
- identyfikacja miejsca (np. *Where is this picture? On the desk.*);
- mówienie o ilości (np. *How many girls? Two.*);
- wyrażanie posiadania (np. *I have got a blue dress*);

Struktury gramatyczne:

- czas teraźniejszy prosty- wyrażanie upodobań (*I like, I don't like*)
- rzeczownik, liczba mnoga rzeczownika
- czasownik: *to be, have (got), can/ can't*;
- tryb rozkazujący- polecenia, zakazy
- liczebniki główne od 1 do 10.
- zaimki osobowe w funkcji podmiotu (*I, you, he, she, it, we, they*)
- przymiotniki (kolor, kształt, wielkość, stan uczuć)
- określniki *this, that*;
- przyimki miejsca: (*in, on, under, next to*)
- spójnik: *and, but*

METODY NAUCZANIA

Metoda komunikacyjna (Communicative approach)

W metodzie tej nauczyciel prezentuje materiał nauczania w kontekście sytuacyjnym, wspomagając jego rozumienie pomocami wizualnymi. Objasnienia i komentarze w języku ojczystym ogranicza się do minimum. Nauczyciel prezentuje dzieciom poprawne wzorce, zachęcając dzieci do prawidłowego powtarzania. Celem nauki jest skuteczne porozumiewanie się. Techniki wykorzystywane w tej metodzie to: gry i zabawy, zgadywanki, odgrywanie ról, dialogi.

Metoda naturalna (Natural method)

Metoda naturalna wykorzystuje techniki naśladowujące proces uczenia się języka ojczystego przez dziecko. Najważniejszym celem jest w tej metodzie rozumienie ze słuchu.

Nauczyciel ma za zadanie stwarzać sytuacje umożliwiające dzieciom osłuchanie się z językiem obcym oraz zrozumienie wypowiedzi. Nauczyciel porozumiewa się z dziećmi w języku obcym wspomagając rozumienie gestem, mimiką, ruchem, powtarzając swą wypowiedź w różny sposób. Techniki wykorzystywane w tej metodzie to: opisywanie osób i rzeczy, opowiadanie historyjek, rozmowa, gry i zabawy, rozwiązywanie problemów.

Metoda audiolingwalna (audio-lingual method)

Metoda ta ma na celu opanowanie słuchania oraz mówienia w języku obcym przez wyrobienie nawyków językowych. Odbywa się to w sposób mechaniczny w wyniku wielokrotnego powtarzania materiału. Techniki używane w tej metodzie: śpiewanie piosenek; uczenie się wierszy, rymowanek, odgrywanie scenek,

Total Physical Response

W początkowych etapach nauki języka obcego, nauczyciel komunikuje się z uczniami wydając polecenia, których rozumienie uczniowie demonstrują ruchem. Wydając polecenie po raz pierwszy nauczyciel ilustruje oczekiwane zachowanie. Następnie nauczyciel powtarza polecenia, tak długo aż uczniowie zapamiętają, w jaki sposób mają na nie odpowiadać. W kolejnym etapie nauczyciel wydaje te same polecenia w innej kolejności. Kiedy uczniowie czują się gotowi do mówienia, zamieniają się rolami i sami wydają polecenia. Techniki używane w tej metodzie to: zabawy muzyczno - ruchowe, pantomina, scenki teatralne

TECHNIKI NAUCZANIA

Biorąc pod uwagę fakt, iż dzieci w wieku przedszkolnym przede wszystkim uczą się poprzez zabawę w swojej pracy uwzględniłam następujące techniki nauczania:

- piosenki i wiersze, których rytm i rym pomagają dzieciom w zapamiętaniu kolejnych struktur językowych
- zabawy muzyczno – ruchowe,
- gry i zabawy dydaktyczne
- bajki, krótkie opowiadania historyjek ilustrowane za pomocą ruchu lub materiału wizualnego
- drama, pantomima
- zgadywanki
- pokaz, wykorzystywanie plakatów, obrazków, krótkich filmików, służących powtarzaniu znanych już struktur językowych
- zabawy plastyczne
- ocena zdań typu *Tru!or False*
- łańcuszek pytań i odpowiedzi

FORMY PRACY

Na początkowym etapie nauki wprowadzamy:

— praca zespołowa (wypowiedzi chóralne)

— praca indywidualna (wypowiedzi indywidualne za nauczycielem)

Większość dzieci szybko oswaja się z nową sytuacją i grupą rówieśniczą, dzięki czemu już wkrótce stosujemy:

— wypowiedzi indywidualne bez powtarzania za nauczycielem,

— prace w parach

- praca w małych grupach

EWALUACJA PROGRAMU

Na początkowy etap nauki języka obcego należy przede wszystkim doceniać wysiłki dziecka, a nie oceniać umiejętności dziecka w tradycyjnych kategoriach błędów. Na tym poziomie edukacji nauczyciel nie powinien przekazywać dzieciom informacji o błędach czy porażkach. Aktywność językowa dzieci w czasie zajęć ma być doceniona przez nauczyciela i prowadzić do uzyskania przez uczniów pozytywnej informacji zwrotnej.

Efekty nauczania weryfikowane są poprzez systematyczną analizę postępów dziecka podczas każdej lekcji w wyniku obserwacji dzieci w czasie proponowanych aktywności.

1. Widoczne dokonania edukacyjne – osiągnięcia sukcesy i porażki.
2. Obserwacja postępów dzieci na zajęciach. Umiejętności zapamiętania materiału, skupiania uwagi, wykonywania poleceń na określony temat)
3. Analiza prac dziecięcych (kart pracy, prace plastyczne)
4. Wywiad z rodzicami dzieci na temat zdobytej wiedzy.

BILIOGRAFIA

1. Bogdan Siemiaszko, Marek Kuczyński 2009. *Angielski na dobry początek*.
2. P.A Davies, M. Szpotowicz *Sparks 1,2 Oxford*
3. Galloway Ch. 1997. *Psychologia nauczania i uczenia się*. Warszawa
4. Komorowska H. 2005. *Metodyka nauczania języków obcych*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
5. Werbińska D. 2004. *Skuteczny nauczyciel języka obcego*. Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
6. Anna Wieczorek, Ewa Skiba „Program nauczania języka angielskiego w przedszkolu” ; Wydawnictwo Szkolne PWN, Warszawa 2003
7. Justyna Maruszewska; Katarzyna Fiebiger Program autorski nauczania języka angielskiego „Moje pierwsze angielskie słówka”_w grupie dzieci pięcioletnich i sześciioletnich w oddziałach przedszkolnych w Szkole Podstawowej nr 4 w Koszalinie w roku szkolnym 2011/2012